

Ikingut

Ikingut

En avlägset belägen by på norra Island någon gång mot 1600-talets slut. Karg natur och fattigt folk; höstens slaktkött uppätet; mjölet skämt. Isen tjock, fiskerbåtarna kan inte gå ut. Vintern således lång och hård. Man får sätta sitt hopp till Gud. Fiskaren Thorkell hävdar dock att svartkonst och demoner orsakar eländet. Och han drar sig inte för att häna prästen mitt under gudstjänsten.

När en sällsam varelse överraskande dyker upp tar Thorkell chansen att få över de mest vidskepliga byborna på sin sida. Prästfamiljen inser emellertid att varelsen, som iklädd isbjörnspäls kommit vandrande över packisen och räddat sonen Boas från att kvävas i en lavin, blott är en grönländsk pojke som gått vilse. Visserligen en väldigt lortig en, säger prästfrun och skrubbar och skrubbar med rotborste för att han ska bli vit i skinnet. Men ändå en pojke, precis som Boas sådär en tio-elva år gammal.

Enligt Thorkell är han emellertid en demon som manat fram lavinen, som för övrig raserat det mesta av bebyggelsen. Att det egentligen var Thorkell själv som utlöste den genom att skjuta med gevär efter den lille grönländaren, som kallas Ikingut, det verkar han för dum för att förstå.

Boas och Ikingut blir förstas oskiljaktiga vänner. Vilket får dramatiska konsekvenser när Thorkell och vidskepliga bybor som en sista utväg för att bli av med den främmande, slutligen söker stöd hos danske kungens suput till fogde.

Ikingut bärs sålunda av ett ständigt aktuellt tema: att människor i sin xenofobi eller rädsla för främlingar är beredda till nästan vad som helst. Filmens upphovsmän gör uppenbart att denna rädsla bottnar i ignorans och brist på moraliska imperativ. Men att få av oss går fria. Inte ens den goda och – relativt – upplysta prästfrun. Inte heller prästen själv vad gäller den etiska problematiken – mot bättre vetande faller han undan inför övermakten, d.v.s. fogden. Det är blott barnen – Boas och hans lite äldre hjälpsamma syster – som är modiga nog att möta och acceptera det som är främmande, alltså det som är ovant. Och kämpa emot ren och skär enfald.

Ikingut är humoristisk och ibland lite rörande – tack vare insatserna från de båda unga huvudrollsinnehavarna Hlati Rúnar Jónson och Hans Tittus Nakinge. Dessutom är det isländska vinterlandskapet snyggt fotograferat. Man kan emellertid inte beskylla den för att vara särskilt sofistikerad rent berättartekniskt,

även om den förvisso har fler än en botten. Inte heller när det gäller människoskildringen: flera av de vuxna skådepelarnas karaktärer är mer än lovligt grovt tillryggade och överspelet ibland nästan pinsamt. Men det fyrkantiga berättandet ger samtidigt filmen en gammaldags och rätt så tilltalande charm. Aningen storögt framförs det goda budskapet lika klart och tydligt som vore det en lektion i söndagsskolan. Och vem vill i ett sådant sammanhang säga emot den vittbereste sjökaptanen som dyker upp när isen släpper och ges en av filmens slutreplik: "Vi är alla likadana, var än vi kommer ifrån."

Så enkelt är det ju faktiskt – fastän så svårt att komma ihåg.

Bo LUDVIGSSON

Island 2000 **Manus:** Jon Steinar Ragnarsson **Regi:** Gisli Snaer Erlingsson **88 min** **Barntillåten I rollerna:** Hans Tittus Nakinge, Pálmi Gestsson mfl
Distribution: Folkets Bio